

ISO 19011:2011 Wytyczne auditowania systemów zarządzania - najważniejsze zmiany

2 | OD REDAKCJI

ZE ŚWIATA

3 | Przesłanie Prezydenta ISO

Z ŻYCIA PKN

5 | Seminarium „Dostęp polskich towarów i usług do rynku Unii Celnej i Wspólnego Obszaru Gospodarczego Rosji, Białorusi i Kazachstanu” - B.K.

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

8 | ISO 19011:2011 Wytyczne auditowania systemów zarządzania - najważniejsze zmiany - Anna Gruszka

SEKTORY PKN

12 | Nowo opublikowane Polskie Normy

KOMITETY TECHNICZNE

14 | Komitety Techniczne - listopad 2012 r.

KOMITETY ZADANIOWE

15 | Komitety Zadaniowe - listopad 2012 r.

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor odpowiedzialny:

Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62

Redaktor:

Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60

Skład:

Oskar Sztajer (stałe współpracuje)

- tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411

ul. Świętokrzyska 14

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny

ul. Świętokrzyska 14,

00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku

„Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia © Fotolia.com

Szanowni Czytelnicy

Każda organizacja posiadająca wdrożony system zarządzania powinna go utrzymywać i doskonalić, a jednym z narzędzi do tego służących jest audit. Umożliwia on niezależną i bezstronną ocenę przebiegu procesów w organizacji poprzez wykazanie występujących w nich mocnych i słabych stron. A to z kolei jest podstawą do wprowadzenia zmian i dalszego doskonalenia organizacji. Zasady auditowania, zarządzania programami auditów oraz prowadzenia auditów systemów zarządzania są opisane w normie PN-EN ISO 19011; pierwsza wersja normy koncentrowała się głównie na systemach zarządzania jakością i/lub środowiskowego. Jednak od pierwszego opublikowania normy pojawiło się szereg nowych norm dotyczących systemów zarządzania: jakością, środowiskiem, bezpieczeństwem żywności, bezpieczeństwem informacyjnym itp. Rozwój tych systemów wymusił na ISO konieczność opracowania jednolitych wytycznych dotyczących zasad i postępowania w auditowaniu systemów zarządzania. Z tego powodu została opracowana nowa wersja normy [PN-EN ISO 19011:2012 Wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania](#); o najważniejszych zmianach do niej wprowadzonych przeczytają Państwo w bieżącym numerze (str. 8).

W numerze zamieściliśmy również relację z seminarium nt. „Dostęp polskich towarów i usług do rynku Unii Celnej i Wspólnego Obszaru Gospodarczego Rosji, Białorusi i Kazachstanu”. Było to bardzo ważne wydarzenie dla inwestorów i eksporterów związanych z rynkami wschodnimi, szczególnie, że wartość eksportu z Polski do Rosji, Białorusi i Kazachstanu osiągnęła w 2012 r. ok. 12 mld dol., co stanowiło 6% polskiego eksportu. Uczestnicy seminarium uzyskali wiele istotnych informacji nt. nowych zasad obrotu towarowego, przepisów celnych, a także planowanych rozwiązań.

Zachęcamy do zapoznania się ze wszystkimi artykułami bieżącego numeru.

Redakcja

Przeżycie Prezydenta ISO

Jestem zaszczycony, że zostałem wybrany na stanowisko Prezydenta ISO w czasie, gdy nigdy jeszcze nie było większej potrzeby, aby globalnie ważne Normy Międzynarodowe pomogły stawić czoła wyzwaniom, przed którymi stoi międzynarodowa społeczność. To naprawdę ekscytujące - przewodniczyć organizacji, która zapewnia najnowocześniejsze specyfikacje dla produktów, usług i dobrych praktyk służące przedsiębiorstwom, przemysłowi i rządowi w wydajniejszej i skuteczniejszej działalności.

Normy dla świata jutra

Jako były przewodniczący Arup Group, jednej z wiodących na świecie firm konsultingowo-inżynierskich oraz inżynier budownictwa lądowego za mój priorytet uznaję zachęcanie ISO do opracowywania norm dotyczących istotnych kwestii infrastruktury gospodarczej - ekonomii, biznesu i społeczeństwa. My w ISO musimy myśleć o sobie jako uczestniczących w globalnej gospodarce norm i, aby to zrobić, musimy stosować standardy biznesu. Nauczyłem się, że najwięcej korzyści jest wtedy, kiedy dogłębnie zrozumiemy, czego oczekują nasi klienci, a nawet kiedy będziemy próbować przewidzieć potrzeby *ich klientów*. Bardziej niż kiedykolwiek my, nasze dzieci i ogół społeczeństwa potrzebujemy jednoczącej siły norm. Pochodząc z Wielkiej Brytanii, cieszę się, że będę pomnażał wkład, który mój kraj wniósł do działalności ISO w przeszłości i który nadal wnosi. Wiele znaczących i popularnych norm ISO miało swoje początki w Zjednoczonym Królestwie. Teraz wszyscy członkowie ISO mogą i muszą uczestniczyć we wspólnych działaniach, żeby wnosić do nich swój wkład. To wspaniała okazja, by stworzyć globalne rozwiązania dla globalnych problemów.

Infrastruktura przyszłości

Zrównoważone miasta, dostarczanie wydajnych usług - takich jak woda, kanalizacja, energia, komunikacja i transport są bieżącymi kwestiami dotyczącymi całego świata. Dziś ponad 50% populacji mieszka w miastach, a do 2050 r. ten wskaźnik wzrośnie do 70% przy czym urbanizacja w większości będzie dotyczyć krajów rozwijających się. Organizacje - bez względu na to, czy są to firmy prywatne, czy usługodawcy sektora publicznego - coraz bardziej będą się koncentrować na kwestiach

Terry Hill rozpoczął swoją dwuletnią kadencję na stanowisku Prezydenta ISO od 1 stycznia 2013 r. Nowy prezydent pochodzi z Wielkiej Brytanii. Jako specjalista ds. inżynierii lądowej ma międzynarodowe doświadczenie w opracowywaniu i realizacji projektów infrastrukturalnych i transportowych, które przynoszą korzyści społecznościom na całym świecie. Terry Hill posiada stopnie naukowe w dziedzinie inżynierii cywilnej i strukturalnej oraz ekonomii. Obecnie jest niewykonawczym członkiem zarządu spółki Crossrail, a także członkiem wielu stowarzyszeń zawodowych, w tym Królewskiej Akademii Inżynierskiej, Instytutu Inżynierii Lądowej oraz Światowego Forum Gospodarczego.

ochrony środowiska, zagadnieniach społecznych na równi z gospodarczymi. ISO może przynieść wzajemne zrozumienie i porozumienie co do tego, jak można tworzyć, żyć i pracować w zrównoważonym świecie. Z moim doświadczeniem z zakresu infrastruktury wiem, że usługi w tej dziedzinie są świadczone i wykonywane przez różne gałęzie przemysłu i różnych ludzi, często przez międzynarodowe zespoły. Infrastruktura jest systemem systemów, gdzie istnieje silna współzależność. Koordynacja między rozwojem usług infrastruktury a ich dostarczaniem jest często niewystarczająca. Z tego powodu Normy Międzynarodowe są niezbędne, zwłaszcza te, które będą służyć integracji projektów związanych z infrastrukturą. Normy są nieodzowne zarówno dla

produktów inżynierii, jak i zarządzania projektami. ISO może i powinna mieć większy wkład w tej dziedzinie.

Określanie skuteczności norm

Skuteczne wdrożenie norm ISO to kolejne zagadnienie, którym zajmę się w czasie mojej prezydentury. Niedawno zbierałem informacje na temat norm, które odniosły sukces. Okazało się, że normy jako dokumenty rzadko są problemem, a wręcz są adekwatne do swojego przeznaczenia - to błędna specyfikacja i nieodpowiednie stosowanie norm może prowadzić do przekroczenia zakładanych kosztów. Jako że większość organizacji szuka sposobów wykazania, że ich działania są zgodne z Normami Międzynarodowymi, które opracowuje ISO, naszym obowiązkiem jest zachęcanie ich do odpowiedniego wdrażania norm. Oznacza to, że normy powinny być wdrażane zgodnie z intencją ekspertów, którzy je opracowywali. To nie oznacza jednak, że ISO włączy się w certyfikację na zgodność z wymaganiami naszych norm. Ale będziemy podkreślać niewątpliwie korzyści wynikające z rzeczywistego wdrażania norm ISO w odróżnieniu od podejścia niektórych organizacji, które zamierzają przyjąć nasze normy, ograniczając się jedynie do zaznaczenia odpowiedniej rubryki w kwestionariuszu lub kupienia certyfikatu.

Innowacje i normy

Obecny, kryzysowy stan światowej gospodarki prawdopodobnie będzie się utrzymywać podczas całej mojej kadencji i nasze wyjście z niego będzie wymagało współpracy większej liczby przedsiębiorców i więcej innowacji. Większość innowacji powstaje w małych i średnich przedsiębiorstwach. ISO powinna więc działać efektywniej, by zachęcić naukowców i przedsiębiorców i wskazać im, że istnieje ważne powiązanie między normami i innowacjami oraz między innowacjami i wzrostem gospodarczym. Normy zapewniają solidną podstawę do przeprowadzania badań i innowacji i mogą je rozpowszechnić w szybki i skuteczny sposób.

Mój poprzednik, dr Boris Aleshin, wprowadził nowe formy zaangażowania Prezydenta ISO w działalność organizacji. Zainicjował na przykład organizację Forum Prezydenckiego, podczas którego zebrano liderów dynamicznego sektora motoryzacyjnego, żeby przedyskutować potrzeby normalizacyjne tej branży.

Konwergencja

Zbadamy nowe technologie konwergentne i przekrojowe obszary pracy, gdzie normy ISO wniosą swój wkład

w sposób prosty, szybki i skuteczny. W tej kategorii wymienić można tematy związane z wodą, nanotechnologią, wykorzystaniem energii, zmianami klimatu, zdrowiem publicznym i środowiskiem, trzeba również zaznaczyć zwiększającą się interakcję z IEC i ITU w ramach Światowej Współpracy Normalizacyjnej. ISO musi działać szybciej, mądrzej i lepiej. Żyjemy w wieku cyfryzacji, w którym ludzie są przyzwyczajeni otrzymywać informacje, takie jakie chcą, kiedy chcą i w formie, którą mogą wykorzystać. ISO musi współpracować z partnerami, ponieważ konwergencja technologii i instytucji staje się normą.

Rządy XXI wieku

Dr B. Aleshin podniósł poprzeczkę w dziele zachęcania władz ISO do myślenia strategicznego i przeniósł zarządzanie organizacją do XXI wieku, wprowadzając większą przejrzystość, nowy statut i regulamin. To jasno określa odpowiedzialność i odróżnia sprawowanie władzy od zarządzania. Niezależnie od przyjętych kryteriów oceny zostawia organizację w wysmienitym stanie i dziękuję mu za ten wielki wysiłek. Jesteśmy w połowie realizacji *Planu strategicznego ISO na lata 2011-2015 (ISO Strategic plan 2011-2015)*. Dokonamy podsumowania osiągniętych rezultatów i upewnimy się, że wychodzimy naprzeciw potrzebom naszych interesariuszy. Każdy plan powinien być zweryfikowany, aby sprawdzić, czy jest on w dalszym ciągu odpowiedni. Jeśli tak, to będziemy kontynuować nasze wysiłki, jeśli nie, to zmienimy lub dostosujemy nasze podejście. Z nowym statutom ISO jest dobrze przygotowana do dalszej intensyfikacji zarządzania organizacją, tak aby wszystkie poglądy i pomysły członków były brane pod uwagę. Sformalizowany Komitet Prezydencki nadzoruje realizację polityki zatwierdzonej przez Radę i przez członków na Walnym Zgromadzeniu, a dzięki temu, że wybierani są do niego przedstawiciele spośród wszystkich członków - zapewnia nowe możliwości nadzoru i wsparcia.

Motywowanie członków

Uważam, że ISO musi ulepszyć sposoby mobilizowania i motywowania naszych członków, dostarczając im strukturę i możliwości wykorzystania procesów oraz narzędzi do zaspokojenia potrzeb ich klientów i członków komitetów technicznych.

Grudzień 2012
Terry Hill

Seminarium „Dostęp polskich towarów i usług do rynku Unii Celnej i Wspólnego Obszaru Gospodarczego Rosji, Białorusi i Kazachstanu”

7 grudnia 2012 r. w Ministerstwie Gospodarki odbyło się Seminarium „Dostęp polskich towarów i usług do rynku Unii Celnej i Wspólnego Obszaru Gospodarczego Rosji, Białorusi i Kazachstanu”. Seminarium zostało zorganizowane przez MG, PARP oraz PKN. Program konferencji przygotowano zgodnie z potrzebami polskich przedsiębiorców współpracujących z rynkami wschodnimi. Uczestnicy seminarium otrzymali aktualny zestaw informacji nt. nowych zasad obrotu towarowego, przepisów celnych oraz planowanych rozwiązań. Nie zabrakło także informacji szczegółowych, potrzebnych dla poszczególnych branż (przepisy weterynaryjne, fitosanitarne).

Otwarcia seminarium dokonał **Andrzej Dycha**, Podsekretarz Stanu w MG. W swoim wystąpieniu podkreślił, jak istotne dla naszego kraju są relacje gospodarcze z partnerami wschodnimi, zwłaszcza w okresie spowolnienia gospodarczego w Europie. O skali zjawiska świadczą m.in. następujące liczby: w 2012 r. wartość eksportu z Polski do Rosji, Białorusi i Kazachstanu osiągnęła ok. 12 mld dol., co stanowi 6% polskiego eksportu. Dla inwestorów i eksporterów niezbędna jest zatem informacja nt. warunków dostępu do tych rynków oraz instrumenty wsparcia. Poinformował, że MG oferuje 15 branżowych programów (11 z nich dotyczy rynku rosyjskiego), które promują polski eksport. W 2013 r. będą realizowane także kompleksowe programy promocji ogólnej w odniesieniu do wybranych 5 rynków perspektywicznych (m.in. Kazachstanu).

Moderatorami spotkania byli: **Elżbieta Bodio**, Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej, MG oraz **Michał Polański**, Dyrektor Departamentu Promocji Gospodarczej, PARP.

Stół prezydyjalny

I sesja „Unia Celna i Wspólny Obszar Gospodarczy - wyniki funkcjonowania i perspektywy rozwoju”

Jako pierwszy z gości zagranicznych zabrał głos **Walery Koreszkow**, Minister ds. regulacji technicznych Euroazjatyckiej Komisji Gospodarczej (EKG), a tematem jego wystąpienia były „Podstawowe aspekty procesów integracyjnych oraz regulacje techniczne w ramach UC i WOG”. Było to wystąpienie obszernie wyjaśniające istotę działania UC i WOG, ale nie stroniące od in-

formacji szczegółowych, np. omawiających prace poszczególnych grup roboczych.

W 2007 r. Rosja, Białoruś i Kazachstan utworzyły Unię Celną (UC), w której nie stosuje się ceł i ograniczeń o charakterze gospodarczym. Przyjęto jednolitą taryfę celną i inne wspólne środki kontroli obrotu towarowego wobec krajów trzecich, w tym jednolite normy i przepisy techniczne. Docelowo będą stosowane jednakowe i obowiązujące formy dokumentów oceny zgodności, tj. deklaracje zgodności

Walery Koreszkow

i certyfikaty zgodności z przepisami technicznymi UC. Certyfikat zgodności to dokument potwierdzający, że dany produkt odpowiada wymaganiom technicznym oraz może zostać wprowadzony na rynek. To podstawowy dokument określający nie tylko zasady produkcji, ale też sposób przechowywania, transport i handel. Jedyna różnica między certyfikatem zgodności a deklaracją jest taka, że w pierwszym przypadku odpowiedzialność za wyrób bierze organ certyfikujący, a w przypadku przyjęcia deklaracji - wnioskodawca.

Mówca wiele uwagi w swoim wystąpieniu poświęcił regulacjom technicznym UC. Ważne jest, że regulacje zawierają ustalenia finalne, następnie są publikowane i stają się obowiązujące na terenie UC. Zawarto w nich obowiązkowe wymagania przede wszystkim dotyczące kwestii bezpieczeństwa. Docelowo na całym obszarze UC obowiązkową oceną zgodności z regulacjami technicznymi zostanie objętych 230 rodzajów produktów. Istnieje jednolity wykaz produkcji podlegającej ocenie (sprzęt: oświetleniowy, gospodarstwa domowego, do użytku kosmetycznego; żywność, zabawki, meble, wyroby przemysłu lekkiego

i in.). Minister omówił obowiązujące obecnie na terenie UC regulacje oraz poinformował, że w 2013 r. zostaną wprowadzone przepisy techniczne dotyczące m.in.: chemii gospodarczej i nawozów, artykułów dla dzieci, przemysłu maszynowego, przemysłu spożywczego.

Prelegent poinformował także, że na rynku państw członkowskich UC funkcjonuje wspólny znak obrotu produktami - EAC.

W podsumowaniu, wychodząc na przeciw oczekiwaniom zebranych przedsiębiorców, W. Koreszkow podkreślał konieczność uproszczenia reguł wypełniania deklaracji towarowych. Niezbędna jest wspólna taryfa celna, trzeba zunifikować też cały system regulacji celnych.

Ze strony PKN na seminarium głos zabrali Tomasz Schweitzer, Prezes PKN.

Korzystając z obecności wielu przedsiębiorców, podzielił się swoimi przemyśleniami nt. systemu normalizacji dobrowolnej. W opinii Prezesa PKN system normalizacji dobrowolnej jest gwarantem wolnego rynku. Każdy producent może zatem stać się uczestnikiem rynku, dobrowolne normy nie stanowią bariery technicznej. Filozofia obecnego systemu normalizacji polega nie tylko na dobrowolnym stosowaniu norm, ale także na dobrowolnym uczestnictwie w ich opracowywaniu. Niestety polscy przedsiębiorcy potraktowali zbyt dosłownie zasadę dobrowolności i nieczęsto biorą udział w tym procesie. To błąd. Trzeba brać udział w opracowywaniu norm ze swojej dziedziny, bo jest to korzystne dla przedsiębiorstwa. To była kolejna próba dotarcia z tym przestaniem do polskich przedsiębiorców.

Kolejnym mówcą był **Siergiej Halipow**, Kierownik Wydziału Prawa Publicznego Rosyjskiej Akademii Handlu Zagranicznego. Jego wystąpienie dotyczyło „Regulacji prawnych w obrocie towarowym w ramach UC (aspekty celne)”. Prelegent podkreślał specyfikę prawodawstwa celnego. Funkcjonowanie importu i eksportu towarów stawia przed urzędami celnymi ciągłe wyzwania, np. wwożone towary nie mają odpowiednich dokumentów, ulgi od cel itp., więc decyzje trzeba podejmować ad hoc. Zwracał uwagę, że nie wszystkie kwestie prawne dotyczące tej tematyki zostały opracowane na szczeblu ponadnarodowym, wówczas należy odwołać się do rozwiązań krajowych. Jednak konieczne jest podjęcie prac nad uregulowaniami prawnymi z perspektywy UC. Poinformował, że już wkrótce zostanie skierowany do odpowiednich ministerstw projekt dotyczący Euroazjatyckiej Unii Celnej. Trwają także prace nad kodeksem celnym, w którym wszystkie prawne kwestie celne będą już opracowane na poziomie ponadnarodowym (2014-2015).

II sesja „Wymogi wobec towarów i usług - regulacje i normy techniczne w ramach Unii Celnej oraz ich relacje z odpowiednikami europejskimi”

Zygmunt Niechoda, Doradca Prezesa PKN w swoim wystąpieniu przedstawił „Doświadczenia PKN dotyczące współpracy z krajami UC”. Współpraca w dziedzinie normalizacji i oceny zgodności z krajami UC datuje się od 2004 r. Najdłuższe dwustronne kontakty ma PKN z Białorusią. Współpraca PKN z krajami UC przyniosła konkretne rezultaty: Porozumienie

o współpracy pomiędzy PKN a Polsko-Białoruską Izbą Handlowo-Przemysłową (2009), organizacja seminarium nt. Unii Celnej (2011). Mówca podkreślił, że dla obu stron kolejnym wyzwaniem, ale obarczonym wieloma znakami zapytania, będzie osiągnięcie wspólnych norm dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Euroazjatyckiej Unii Celnej.

Kolejnym prelegentem była **Joanna Tkaczyk**, Kierownik Działu Współpracy Zagranicznej, Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji. Tematem jej wystąpienia była „Współpraca w zakresie badań i certyfikacji”.

III sesja „Warunki dostępu do rynku Unii Celnej”

Na tej sesji uczestnicy uzyskali zestaw informacji praktycznych, niezbędnych dla przemysłowców z poszczególnych branż zainteresowanych rynkami wschodnimi.

Na temat „Praktycznych aspektów współpracy Służby Celnej RP z partnerami z krajów Unii Celnej” opowiedział **Damian Bulejak**, Zastępca Naczelnika Urzędu Celnego w Olsztynie.

Z kolei „Wymagania przy eksporcie produktów pochodzenia zwierzęcego do krajów Unii Celnej” przedstawiła **Iwona Zawinowska**, Naczelnik Wydziału w Biurze Bezpieczeństwa Żywności Pochodzenia Zwierzęcego, Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Kolejnym prelegentem była **Anna Kraśniewska**, Główny Specjalista w Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Tematem jej wystąpienia były „Przepisy Unii Celnej i państw członkowskich Unii Celnej odnoszące się do granicznej kontroli fitosanitarnej”.

Ostatni referat seminarium był poświęcony „Wpływowi Unii Celnej na rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w Kazachstanie”, a wygłosił go **Jernar Nurgalijew**, Zastępca Prezesa Kazachstańskiego Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości „DAMU”.

Posumowanie

Dyrektor E. Bodio z MG podkreślała, że postępująca unifikacja przepisów celnych będzie służyła intensyfikacji handlu między UE i UC. Ministerstwo Gospodarki będzie sprzyjało tym procesom: na swojej stronie internetowej będzie

zamieszczało istotne informacje; niezbędne może się stać opracowanie publikacji na temat zbliżony do programu seminarium oraz zorganizowanie szkoleń dla przedsiębiorców.

Dyrektor M. Polański poinformował o służących rozwojowi eksportu działaniach PARP skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw: „Paszport do eksportu”, „ABC eksportera”. Trzeba także wymienić misje gospodarcze ułatwiające wejście na nowe rynki (Misja gospodarcza do Kazachstanu, 20-25 maja 2012 r.).

Uczestnicy seminarium mogli zadawać pytania ekspertom w trakcie przerwy oraz po zakończeniu spotkania.

Ze względu na liczbę uczestników seminarium oraz ich zainteresowanie wykładami organizatorzy planują kolejne przedsięwzięcia popularyzujące relacje handlowe polskich przedsiębiorców z partnerami wschodnimi. Plany polityczno-gospodarcze dotyczące tego regionu są imponujące - już w 2016 r. Unia Celna wraz z Euroazjatycką Wspólnotą Gospodarczą zamierzają utworzyć unię gospodarczą obejmującą wszystkie państwa Wspólnoty Niepodległych Państw.

B.K.

Anna Gruszka

ISO 19011:2011 Wytyczne auditowania systemów zarządzania - najważniejsze zmiany

W listopadzie 2011 r. została opublikowana nowa wersja normy ISO 19011 zawierająca wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania. Po raz pierwszy norma była opublikowana w 2002 r. i zawierała wytyczne auditowania systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego. ISO 19011:2002 stanowiła podstawę do ustalenia wymagań dla auditów certyfikacyjnych systemów zarządzania, zawartych w ISO/IEC 17021, najpierw poprzez odwołanie się do wytycznych zawartych w ISO 19011:2002 (w ISO/IEC 17021:2006), a następnie przekształcenie wytycznych z ISO 19011:2002 w wymagania dla auditów certyfikacyjnych (w ISO/IEC 17021:2011).

ISO 19011:2011 koncentruje się na auditach: wewnętrznych (strony pierwszej) i przeprowadzanych przez klientów u swoich dostawców (strony drugiej), ale może być również pomocna dla osób zaangażowanych w audyty certyfikacyjne systemów zarządzania, do których mają zastosowanie wymagania podane w ISO/IEC 17021:2011. Zawiera wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania, łącznie z zasadami auditowania, zarządzania programami auditów i prowadzenia auditów systemów zarządzania, jak również wytyczne dotyczące oceny kompetencji osób zaangażowanych w proces auditu, w tym osób zarządzających programem auditów, auditorów i zespołów auditujących.

Norma ma zastosowanie do wszystkich organizacji, które prowadzą audyty systemów zarządzania lub zarządzają programem auditów.

Stosowanie jej do innych rodzajów auditów jest również możliwe, pod warunkiem że uwzględni się ich specyfikę.

Może być wykorzystywana przez auditorów, organizacje wdrażające systemy zarządzania, organizacje przeprowadzające audyty systemów dla celów związanych z umowami lub celów regulacyjnych, przy opra-

Najważniejsze zmiany w ISO 19011:2012

(w porównaniu do ISO 19011:2002)

- Zakres normy został rozszerzony i uwzględnia auditowanie dowolnych systemów zarządzania (a nie tylko systemów zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego).
- Wyjaśniono relację między ISO 19011 i ISO/IEC 17021.
- Wprowadzono zmiany w terminologii i zasadach auditowania.
- Wprowadzono metody auditu zdalnego i koncepcję ryzyka do auditowania systemów zarządzania.
- Przebudowano rozdziały 5, 6 i 7: zarządzanie programem auditów, przeprowadzanie auditu oraz kompetencje i ocena auditorów.
- Proces określania i oceny kompetencji został rozbudowany i w znacznym stopniu zmieniony.

W nowym Załączniku A podano przykłady ilustrujące wiedzę i umiejętności auditorów charakterystyczne dla różnych dziedzin.

W nowym Załączniku B podano dodatkowe wytyczne dla auditorów dotyczące planowania i przeprowadzania auditów.

cowaniu własnych wymagań dotyczących auditu oraz dla potrzeb wystawianych przez siebie deklaracji. Wytyczne podane w normie mogą być również przydatne dla organizacji zaangażowanych w szkolenie auditorów lub personelu certyfikacyjnego.

Szczegółowe zmiany

Rozdział 3. Terminy i definicje

Wprowadzono nowe terminy: obserwator, przewodnik, ryzyko.

Dodano terminy zgodność, niezgodność, system zarządzania z ISO 9000, ze względu na usunięcie powołania na tę normę w rozdziale 2.

Zmieniono definicję kompetencji, która obecnie określa zdolność do stosowania wiedzy i umiejętności w celu osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Zdolność ta obejmuje stosowanie odpowiednich postaw i zachowań podczas procesu auditowania.

Wprowadzono drobne zmiany w istniejących wcześniej defini-

acjach i/lub dodano nowe uwagi, dotyczy to m.in. terminów: audit, kryteria auditu, ustalenia z auditu, klient auditu, auditor.

Rozdział 4. Zasady auditowania
Wprowadzono nową zasadę auditowania - poufność: bezpieczeństwo informacji.

Zasada ta odnosi się do wykazywania przez auditorów dyskrecji w użyciu i ochronie informacji, do których mają dostęp w wyniku wykonywania swoich obowiązków. Zasada ta obejmuje również poprawne obchodzenie się z informacjami wrażliwymi i poufnymi.

Dotychczasową 1. zasadę auditowania - *postępowanie etyczne: podstawa profesjonalizmu* zmieniono na *rzetelność* i dodano, aby auditorzy oraz osoby zarządzające programem auditu:

- wykonywali swoją pracę uczciwie, sumiennie i odpowiedzialnie;
- stosowali się do wszystkich adekwatnych wymagań prawnych;
- wykazywali się kompetencją;

- wykonywali swoją pracę w sposób bezstronny;
- byli wyczuleni na wszelkie wpływy, które mogą oddziaływać na dokonywane oceny podczas przeprowadzenia auditu.

Dodano uzupełnienia do istniejących wcześniej zasad: uczciwe przedstawianie wyników, należyta staranność zawodowa i niezależność dotyczące komunikacji; zdolności do racjonalnego osądzania we wszystkich sytuacjach auditowych; niezależności auditorów wewnętrznych od kierownictwa auditowanych obszarów i osiągnięcia niezależności w małych organizacjach.

Rozdział 5. Zarządzanie programem auditów

W rozdziale 5. przedstawiono szczegółowe wytyczne dotyczące ustalania i zarządzania programami auditów, ustalania celów programu auditów oraz koordynowania działań auditowych. W rozdziale tym wprowadzono szereg zmian i uzupełnień. Uwypuklono rolę i odpowiedzialność osoby za-

rzządzającej programem auditów i jej kompetencje, wprowadzono identyfikowanie i oszacowanie ryzyka związanego z programem auditów i wybór metod auditu.

Jedną z podstawowych zmian w ISO 19011:2011 jest wprowadzenie koncepcji ryzyka do auditowania systemów zarządzania. Przyjęte podejście odnosi się zarówno do ryzyka nieosiągnięcia celów procesu auditu, jak i potencjalnego ryzyka zakłócenia działań i procesów auditowanego. Norma nie zawiera specyficznych wytycznych dotyczących procesu zarządzania ryzykiem w organizacji, ale uznaje, że organizacje mogą ukierunkować audyty na sprawy znaczące dla systemu zarządzania.

Norma zaleca, aby *zakres programu auditów był dostosowany do wielkości i charakteru auditowanej organizacji oraz charakteru, funkcjonalności, złożoności i poziomu dojrzałości auditowanego systemu zarządzania. Przydzielając zasoby w programie auditów wyższy prio-*

Tab.1 Stosowane metody auditu (wg PN-EN ISO 19011:2012)

Zakres zaangażowania pomiędzy auditorem i auditowanym	Praca auditora	
	Na miejscu	Zdalnie
Interakcja osobowa	Przeprowadzanie rozmów. Wypełnianie list kontrolnych i kwestionariuszy z udziałem auditowanego. Dokonywanie przeglądu dokumentacji z udziałem auditowanego. Pobieranie próbek.	Przez interaktywne środki komunikacji: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie rozmów; • wypełnianie list kontrolnych i kwestionariuszy; • dokonywanie przeglądu dokumentacji z udziałem auditowanego.
Brak interakcji osobowej	Dokonywanie przeglądu dokumentacji (np. zapisów, analiza danych). Obserwacja wykonywanej pracy. Przeprowadzanie wizyt na miejscu. Wypełnianie list kontrolnych. Pobieranie próbek (np. wyrobów)	Dokonywanie przeglądu dokumentacji (np. zapisów, analiza danych). Obserwacja wykonywanej pracy przez środki nadzoru z uwzględnieniem wymagań socjalnych i prawnych. Analizowanie danych
Działania auditowe na miejscu są wykonywane w miejscu lokalizacji auditowanego. Zdalne działania auditowe są wykonywane w dowolnym miejscu, innym niż lokalizacja auditowanego, niezależnie od odległości. Interaktywne działania auditowe wiążą się z interakcją pomiędzy personelem auditowanego a zespołem auditującym. Nieinteraktywne działania auditowe wiążą się z brakiem interakcji osobowej z osobami reprezentującymi auditowanego, ale wiążą się z interakcją ze sprzętem, wyposażeniem i dokumentacją.		

rytet zaleca się przypisywać sprawom mającym szczególne znaczenie dla systemu zarządzania. Mogą to być kluczowe właściwości jakościowe wyrobu, zagrożenia związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem, znaczące aspekty środowiskowe i ich nadzorowanie.

Koncepcja ta jest powszechnie znana jako auditowanie oparte na ryzyku.

Norma zaleca również, aby osoba zarządzająca programem auditów zidentyfikowała i oszacowała ryzyka związane z programem auditów oraz brała je pod uwagę przy opracowywaniu programu. Zgodnie z normą ryzyko może być związane z:

- planowaniem;
- zasobami;
- wyborem zespołu auditującego;
- wdrożeniem;
- zapisami i ich nadzorowaniem;
- monitorowaniem, przeglądem i doskonaleniem programu auditów.

Osoba zarządzająca programem auditów powinna posiadać niezbędne kompetencje do skutecznego i efektywnego zarządzania i związanym z nimi ryzykiem oraz wiedzę i umiejętności z następujących obszarów:

- zasad, procedur i metod auditu;
- norm systemów zarządzania i dokumentów odniesienia;
- działań, wyrobów i procesów auditowanego;
- mających zastosowanie wymagań prawnych i innych dotyczących działań i wyrobów auditowanego.

Nowym punktem jest wybór metod auditu i wprowadzenie - w uzupełnieniu do istniejących metod - auditu zdalnego.

Norma zaleca, aby osoba zarządzająca programem auditów wybrała i określiła metody jego

skutecznego prowadzenia auditu w zależności od wcześniej określonych celów, zakresu i kryteriów auditu, uwzględniając również kompetencje auditorów oraz wszelkie niepewności wynikające ze stosowania metody.

Wytyczne określania i przykłady metod auditu przedstawiono w załączniku informacyjnym B, w którym podano tablicę (Tab 1) zawierającą stosowane metody auditu.

Rozdział 6. Przeprowadzanie auditu

W rozdziale 6. podano wytyczne dotyczące planowania i prowadzenia auditów systemów zarządzania. Typowe działania audytowe w ISO 19011:2011 obejmują:

- inicjowanie auditu;
- przygotowanie działań;
- przeprowadzanie działań audytowych;
- przygotowanie i rozpowszechnianie raportu z auditu;
- zakończenie auditu;
- przeprowadzenie działań poauditowych (jeżeli określono w planie auditu).

Według nowej normy działania związane z inicjowaniem auditu obejmują teraz tylko przydzielenie pracy zespołowi auditującemu i określenie wykonalności auditu. Pozostałe działania - wyznaczenie auditora wiodącego, określenie celów, zakresu i kryteriów auditu oraz wyznaczenie zespołu auditującego - są realizowane w ramach zarządzania programem auditu.

W czasie przygotowania zalecone jest przeprowadzanie przeglądu dokumentów, który ma na celu zebranie informacji potrzebnych do przygotowania działań audytowych i mających zastosowanie dokumentów roboczych oraz wykrycie ewentualnych braków w dokumentacji systemu.

Przegląd dokumentów wg normy z 2002 r. miał na celu określenie zgodności dokumentacji systemu z kryteriami auditu, natomiast według nowej normy jest on wykonywany na etapie przeprowadzania działań audytowych.

W ramach przygotowania raportu z auditu dodatkowo w stosunku do poprzedniej wersji normy, zaleca się, aby raport z auditu obejmował lub powoływał się na oświadczenie dotyczące stopnia spełnienia kryteriów auditu. Może również zawierać zidentyfikowane dobre praktyki.

Do dotychczasowych działań poauditowych dodano korekcję - co jest zgodne z ISO 9001.

Rozdział 7. Kompetencje i ocena auditorów

W rozdziale 7. podano wytyczne dotyczące kompetencji i oceny auditorów systemów zarządzania i zespołów auditujących. Wprowadzone zmiany wynikają przede wszystkim z rozszerzenia zakresu normy do auditowania systemów zarządzania w wielu dziedzinach.

Rozdział 7 zawiera :

- określenie kompetencji auditorów niezbędnych do spełnienia potrzeb auditu;
- ustalenie kryteriów oceny auditora;
- wybór odpowiedniej metody oceny auditora;
- dokonanie oceny auditora;
- utrzymywanie i doskonalenie kompetencji auditora.

Postawy i zachowania auditora

W ISO 19011:2002 zalecano, aby auditorzy mieli cechy osobowości, które pozwolą im działać zgodnie z określonymi zasadami.

Natomiast w ISO 19011:2011 dodatkowo zaleca się, aby audytorzy wykazywali się profesjonalnym postępowaniem podczas wykonywania działań, co obejmuje:

- zdolność do działania w sposób odpowiedzialny i etyczny nawet jeżeli takie działanie nie zawsze będzie popularne i może czasami skutkować brakiem porozumienia lub konfrontacją;
- otwartość na doskonalenie;
- przestrzeganie i szanowanie kultury auditowanego;
- skuteczną współpracę z innymi osobami, łącznie z członkami zespołu auditującego i personelem auditowanego.

Ogólnie wiedza i umiejętności audytorów systemu zarządzania powinny obejmować m.in.: zasady, procedury i metody auditu, systemy zarządzania i dokumenty odniesienia, kontekst organizacyjny, znajomość odpowiednich wymagań prawnych.

Audytorzy powinni wykazać się znajomością specyfiki określonej dziedziny w zakresie:

- wymagań i zasad systemu zarządzania z określonej dziedziny i ich stosowanie;
- wymagań prawnych istotnych dla dziedziny i sektora - audytor powinien być świadomy wymagań specyficznych dla danego systemu prawnego oraz zobowiązań, działań i wyrobów auditowanego;
- wymagań stron zainteresowanych istotnych dla dziedziny;
- podstaw danej dziedziny oraz stosowania metod, technik, procesów i praktyk biznesowych i technicznych specyficznych dla dziedziny, wystarczających do zbadania systemu zarządzania i przygotowania odpowiednich ustaleń i wniosków z auditu;

- wiedzy specyficznej dla danej dziedziny związanej z określonym sektorem, charakterem działań operacyjnych lub miejscem pracy poddanym auditowi;
- zasad, metod i technik zarządzania ryzykiem właściwych dla dziedziny i sektora.

W Załączniku A podano ogólne przykłady wiedzy i umiejętności audytorów systemów zarządzania specyficznych dla danej dziedziny, które są wytycznymi dla osoby zarządzającej programem auditów pomocnymi przy wyborze i ocenie audytorów. Przykłady te dotyczą zarządzania: bezpieczeństwem w transporcie; jakością; zapisami; rezyliencją, bezpieczeństwem, gotowością i ciągłością działania; bezpieczeństwem informacji; bezpieczeństwem i higieną pracy.

Audytorzy wiodący dodatkowo - oprócz cech podanych w poprzedniej wersji normy - powinni wykazać się również wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do:

- wycucia i wykorzystania silnych i słabych stron członków zespołu auditującego;
- zbudowania harmonijnych relacji roboczych w zespole auditującym;
- zarządzania niepewnością osiągnięcia celów auditu;
- ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zespołu auditującego, w tym zapewnieniem, że postępowanie audytorów jest zgodne z odpowiednimi wymaganiami dotyczącymi zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony;
- reprezentowania zespołu auditującego również w kontaktach z osobą zarządzającą programem auditów.

W załącznikach A i B normy zawarto przykłady wytycznych podanych w rozdziale 7. dla różnych

dziedzin oraz dodatkowe wytyczne dla audytorów dotyczące planowania i przeprowadzania auditów, w szczególności:

- stosowania metod auditu;
- prowadzenia przeglądu dokumentów;
- pobierania próbek auditowych;
- przygotowania dokumentów roboczych;
- wyboru źródeł informacji;
- wizytowania lokalizacji auditowanego;
- prowadzenia rozmów;
- ustaleń z auditu.

ISO 19011:2011 została opracowana ze względu na powstawanie nowych norm dotyczących systemów zarządzania, integrowanie systemów i potrzebę rozważenia szerszego zakresu auditowania systemów zarządzania oraz podania bardziej ogólnych wytycznych. Norma została wprowadzona do zbioru Polskich Norm dzięki pracy Komitetu Technicznego 6 jako PN-EN ISO 19011:2012 Wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania i od listopada 2012 r. jest dostępna w języku polskim.

Nowo opublikowane Polskie Normy

Sektor Żywności, Rolnictwa i Leśnictwa

KT 40 ds. Pasz

W ramach prac na zamówienie finansowanych przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy oraz Krajowe Laboratorium Pasz z siedzibą w Lublinie zostały opracowane i w grudniu 2012 r. opublikowane w języku polskim następujące normy:

[PN-EN 15791:2012 Pasze - Oznaczenie deoksyniwalenolu w paszy - Metoda HPLC z oczyszczaniem na kolumnie powinowactwa immunologicznego](#)

Mikotoksyna deoksyniwalenolu (DON) jest toksyną fuzaryjną, która występuje w zbożach przeznaczonych na cele paszowe w ilościach zależnych od warunków wzrostu zbóż, warunków pogodowych i agrotechnicznych.

W PN-EN 15791:2012 określono metodę oznaczania deoksyniwalenolu (DON) w mieszankach paszowych dla zwierząt występującego w stężeniu od 150 µg/kg do co najmniej 4 000 µg/kg.

[PN-EN 16007:2012 Pasze - Oznaczenie ochratoksyny A w paszy przez oczyszczanie na kolumnie powinowactwa immunologicznego i zastosowanie wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją fluorescencyjną](#)

Ochratoksyna A (mikotoksyna OTA) jest toksyną magazynową, która występuje w zależności od warunków przechowywania ziarna zbóż - krytyczne jest utrzymanie właściwej wilgotności ziarna. OTA jest kumulowana w tkankach zwierząt, np. w nerkach.

W PN-EN 16007:2012 określono metodę oznaczania ochratoksyny A (OTA) w paszach produkowanych na bazie zbóż z zastosowaniem kolumny powinowactwa immunologicznego do oczyszczania i wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją fluorescencyjną. Przeprowadzono walidację w zakresie ułamka masowego od 39 µg/kg do 338 µg/kg OTA.

Ze względu na niekorzystny wpływ ww. mikotoksyn na zdrowie zwierząt oraz jakość i bezpieczeństwo produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego, normy te zostały uznane przez Komisję Europejską za ważne dla oceny bezpieczeństwa i jakości pasz i przyjęte jako normy mandatowe. Są one również normami zharmonizowanymi związanymi z Dyrektywą Rady 70/373/EWG z 20 lipca 1970 r. w sprawie wprowadzenia wspólnotowych metod pobierania próbek i analizy do celów urzędowych kontroli pasz.

Opublikowanie ww. norm w języku polskim jest zatem ważne dla instytucji urzędowego nadzoru oraz dla producentów pasz, daje im pewność, że badania deoksyniwalenolu i ochratoksyny A będą prowadzone wg sprawdzonych, uznanych metod.

KT 235 ds. Analizy Żywności

W II półroczu 2012 r. zostały zatwierdzone i opublikowane w języku polskim następujące normy: [PN-EN 15851:2012 Artykuły żywnościowe - Oznaczenie aflatoksyny B1](#)

[w żywności na bazie zbóż dla niemowląt i małych dzieci - Metoda HPLC z oczyszczaniem na kolumnie powinowactwa immunologicznego i detekcją fluorescencyjną](#)

Aflatoksyna B1 jest rodzajem mikotoksyny wytwarzanej przez grzyby z rodzaju *Aspergillus*, głównie *A. flavus* i *A. parasiticus*. Zaliczana jest do silnych substancji rakotwórczych - powoduje raka wątroby. Do zanieczyszczenia mikotoksynami produktów rolnych (między innymi orzechów ziemnych, kukurydzy czy nasion bawełny) dochodzi w trakcie wegetacji roślin. Jednak największe stężenie aflatoksyn obserwuje się w produktach rolnych, w trakcie nieodpowiedniego ich przechowywania. W sprzyjających warunkach (wysoka temperatura oraz wilgotność) mogą porastać także inne produkty żywnościowe, np. chleb.

W PN-EN 15851:2012 opisano metodę oznaczania aflatoksyny B1 w żywności na bazie zbóż przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci, w której aflatoksyna B1 jest oznaczana ilościowo za pomocą wysokosprawnej chromatografii cieczowej w odwróconym układzie faz (RP-HPLC) z tworzeniem bromowych pochodnych po rozdziale na kolumnie (PCD) i detekcją fluorescencyjną. Metoda ta została zwalidowana w badaniach międzylaboratoryjnych poprzez analizę próbek żywności dla dzieci (preparaty dla niemowląt), naturalnie zanieczyszczonych oraz wzbogaconych na poziomie od 0,07 µg/kg do 0,18 µg/kg.

PN-EN 15890:2012 Artykuły żywnościowe - Oznaczanie patuliny w soku owocowym i przecierze na bazie owoców, dla niemowląt i małych dzieci - Metoda HPLC z oczyszczaniem metodą podziału w układzie ciecz-ciecz i ekstrakcją do fazy stałej oraz detekcją UV

Patulina jest rodzajem mikotoksyny wytwarzanej przez grzyby z rodzaju *Penicillium*, *Aspergillus* oraz *Byssochlamys nivea*, rozwijających się na wielu gatunkach owoców i warzyw. Występuje głównie w dotkniętych brunatną zgnilizną owocach, zwłaszcza jabłkach. Zaliczana jest do substancji rakotwórczych.

Owoce i warzywa całkowicie spleśniałe, zgniłe nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia, bo takie produkty są przez nas wyrzucane, ze względu na brak wartości pożytecznych przy konsumpcji. Jednak często odkrawamy zgniły fragment owocu, spleśniały fragment warzywa czy też np. żółtego sera, chleba itd., a resztę uznaje-

my za dobrą i zjadamy. Nic bardziej mylnego. Produkty żywnościowe skażone pleśniami nawet po usunięciu grzybni i tak pozostają toksyczne. Problem może się pojawić w przypadku wykorzystania takich owoców w przetwórstwie spożywczym, gdyż nigdy nie ma pewności czy do masowej produkcji nie wykorzystywane są, chociażby w małym stopniu, nadgnięte owoce i warzywa.

W PN-EN 15890:2012 opisano metodę wysokosprawnej chromatografii cieczowej z detekcją w nadfiolecie (HPLC-UV) do oznaczania patuliny w sokach owocowych i przecierze na bazie owoców, przeznaczonych dla małych dzieci. Metodę zwalidowano do oznaczania patuliny w soku jabłkowym w zakresie od 3,0 µg/kg do 15,5 µg/kg oraz w przecierze na bazie owoców dla małych dzieci w zakresie od 3,4 µg/kg do 17,9 µg/kg, z użyciem próbek naturalnie zanieczyszczonych oraz próbek wzbogaconych patuliną. Przeciery owocowe dla

małych dzieci stosowane w badaniach walidacyjnych zawierały mieszaninę następujących składników dostępnych w handlu na rynku europejskim: jagód, jabłek, bananów, cytryn, herbatników pszennych, syropu pszennego, mleka pełnego i oleju roślinnego.

Ze względu na niekorzystny wpływ zarówno aflatoksyny B1, jak i patuliny na nasze zdrowie, a zwłaszcza zdrowie niemowląt i małych dzieci ww. normy zostały uznane przez Komisję Europejską za ważne dla oceny bezpieczeństwa żywności i przyjęte jako normy mandatowe.

Normy opracowane w KT 40 i KT 235 stanowią doskonałe narzędzie do spełnienia wymagań określonych w *Rozporządzeniu (WE) NR 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulacjami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt*.

Akredytowane laboratoria kontrolne i usługowe badające obecność mikotoksyn w żywności i w paszach najczęściej przyjmują jako podstawę do akredytacji sprawdzone metody przedstawione w Polskich Normach.

Na podstawie informacji z sektora oprac. B.K.

Komitety Techniczne - listopad 2012 r.

Zmiana zakresu tematycznego w Komitecie Technicznym

- **KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej** rozszerzył zakres współpracy o IEC/TC 120 *Electrical Energy Storage (EES) Systems* i CLC/SR 118 *Smart grid user interface*
- **KT 306 ds. Bezpieczeństwa Powszechnego i Ochrony Ludności** rozszerzył zakres współpracy o CEN/TC 417 *Maritime and port security services*.

Zmiana Przewodniczącego w Komitecie Technicznym

W listopadzie Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w **KT 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej** mgr inż. **Andrzeja Kieliszka** reprezentującego Instytut Energetyki Instytut Badawczy.

Zmiany Sekretarzy w Komitetach Technicznych

W listopadzie Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w **KT 8 ds. Terminologii, Dokumentacji i Symboli Graficznych, Oznaczeń Wielkości i Jednostek Miar w Elektryce** dr inż. **Alicję Haras** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego** mgr **Joannę Subaczewską** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 30 ds. Geologii, Geofizyki i Wiertnictwa Małośrednicowego** mgr inż. **Tomasza Henryka Mazura** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.
- w **KT 68 ds. Pomiarów i Badań Wysokonapięciowych** dr inż. **Alicję Haras** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 124 ds. Transportu Kopalnianego** mgr inż. **Tomasza Henryka Mazura** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 187 ds. Opon, Obręczy i Zaworów** mgr **Joannę Subaczewską** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego
- w **KT 274 ds. Betonu** mgr inż. **Magdalenę Bańkowską** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Powołania nowych członków Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **Akademii Górniczo - Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie** do **KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej**
- **Centralny Ośrodek Badawczo - Rozwojowy Przemysłu Izolacji Budowlanej** do **KT 142 ds. Geosyntetyków**
- **Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych** do **KT 176 ds. Techniki Wojskowej i Zaopatrzenia**
- **MMM Muenchener Medizin Mechanik Polska Sp. z o.o.** do **KT 295 ds. Sterylizacji**
- **NOARK Electric Sp. z o.o.** do **KT 62 ds. Sprzętu Elektroinstalacyjnego** i **KT 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej**
- **Politechnikę Wrocławską** do **KT 140 ds. Rur, Kształtek i Armatury z Tworzyw Sztucznych**
- **Steelcon Sp. z o.o.** do **KT 263 ds. Sprzętu do Gromadzenia i Usuwania Odpadów Komunalnych**.

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W listopadzie Prezes PKN odwołał z członka KT:

- **Instalator Polski Sp. z o.o.** z **KT 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej**
- **Politechnikę Wrocławską** z **KT 111 ds. Produktów Węglipochodnych i Wyrobów z Węgla Uszlachetnionych**
- **TELMED Przedsiębiorstwo Projektowo-Produkcyjne Spółdzielnia Pracy** z **KT 295 ds. Sterylizacji**
- **Trusted Information Consulting Sp. z o.o.** z **KT 309 ds. Biometrii**
- **Wojskowy Instytut Techniki Pancernej i Samochodowej** z **KT 177 ds. Projektowania i Produkcji Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego**.

Komitety Zadaniowe - listopad 2012 r.

Powołanie Komitetu Zadaniowego

W listopadzie Prezes PKN powołał Komitet Zadaniowy

- **KZ 504 ds. Rynku Nieruchomości**, który jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z Komitetem Technicznym CEN/TC 373 *Services of Real Estate Agents* w Europejskim Komitecie Normalizacyjnym o zakresie tematycznym:

Definicje i pojęcia w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami; rodzaje umów w obrocie nieruchomościami; relacja pomiędzy pośrednikiem i klientem; kwalifikacje pośrednika w obrocie nieruchomościami; kodeks etyczny i kwalifikacje pośrednika w obrocie nieruchomościami.

Sekretariat KZ umiejscowiony jest w Polskim Komitecie Normalizacyjnym - Wydział Prac Normalizacyjnych - Sektor Usług.

Powołania członków Komitetu Zadaniowego

Na członka KZ 504 ds. Rynku Nieruchomości zostały powołane:

- **Akademia Górniczo - Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie**
- **Instytut Zarządzania Ryzykiem Sp. z o.o.**
- **Polska Federacja Rynku Nieruchomości**
- **Zbigniew Mazurek „MENPRESA”.**

Powołanie Sekretarza w Komitecie Zadaniowym

W listopadzie Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w **KZ 504 ds. Rynku Nieruchomości** mgr inż. **Izabelę Grodek** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

REKLAMA

Znak Zgodności z Polską Normą
umieszczony na wyrobie
daje gwarancję, że:

- wyrób jest **bezpieczny**
- odznacza się **wysoką jakością**
- producent poddał wyrób ocenie zgodności z Polskimi Normami i zastępuje na **pełne zaufanie domowników**

Polski Komitet Normalizacyjny - Wydział Certyfikacji
ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa
tel.: +48 22 556 74 50, +48 22 556 77 63, +48 22 556 74 81
fax: +48 22 556 74 20 e-mail: znakpn@pkn.pl www.pkn.pl

PKN informuje, że w dniu 30 lipca 2012 r. Fabryka Farb i Lakierów ŚNIEŻKA S.A. otrzymała certyfikat zgodności upoważniający do umieszczania na opakowaniach farby „Śnieżka Satynowa” Znak Zgodności z Polską Normą. Certyfikat dotyczy zgodności farb z normą PN-C-81914:2002.